

Nr 17.

Av herr **Nilsson, Johan**, i Malmö, om ökat anslag till upplysningsarbete för freden.

Riksdagen har under ett tiotal år — de senaste åren utan meningsskiljaktigheter — beviljat anslag till upplysningsarbete för freden. Då riksdagen sålunda tydligen funnit detta anslag fullt motiverat och det arbete, som därmed understötts, vara av allmänt intresse, torde nu ingen utförligare motivering för anslaget såsom sådant vara av nöden. Utrikesministern har också genom att även i årets budget upptaga ett anslag för nämnda ändamål visat sig dela uppfattningen om ifrågavarande verksamhets nödvändighet och allmännytta men ansett sig böra begränsa sitt förslag till hälften av nu utgående anslag eller 15,000 kronor (nu 30,000).

Det bör i detta sammanhang framhållas, att ett upplysningsarbete för freden är mera nödvändigt nu än mången gång tidigare. Allas varma förhoppning är, att den fred som en gång skall komma efter det nuvarande krigstillståndet, må byggas på en hållbarare grund än man förr gjort. Erfarenheten från 1918 och åren därefter visar, att de ödesdigra misstag som då begingos till stor del berodde på bristande upplysning i folkopinionen och bristande översikt över problemet hos de avgörande statsmännen. Man var helt enkelt icke beredd att lösa problem, som fredsslutet ställde. Med beaktande av dessa erfarenheter bör man denna gång bereda sig på ett helt annat och effektivare sätt.

De organisationer, som åtnjutit understöd från här berörda anslag, ha alla under de gångna åren strävat att på olika sätt inom alla samhällslager sprida upplysning i de frågor, som angå krig och fred, mellanfolkligt samarbete och vad därmed sammanhänger. Det bör betonas, att det här gällt ett objektivt upplysningsarbete och icke ett ställningstagande till partiskiljande metoder i utrikespolitiken. Särskilt bör framhållas, att de här ifrågavarande organisationerna alltid med särskild styrka sökt framhålla vikten av folkförsoning och mellanfolkligt samarbete såsom vägen till en bestående fred. Framför allt har vikt lagts vid att sprida upplysning om det mellanfolkliga samarbete, som efter kriget 1914—1918 med obestridlig framgång bedrivits på det sociala området. Härigenom har också i den allmänna opinionen skapats större förståelse för detta arbete som icke utesluter ett energiskt hävdande av den nationella självständigheten men är ägnat att utjämna motsatser, som kunna ge anledning till krig.

Ett dylikt upplysningsarbete är nödvändigt även nu. I andra länder, även de krigförande, har man denna gång — i motsats mot vad fallet var 1914—1918 — under det pågående kriget tagit upp diskussionen om, hur förhållandet mellan folken skall danas för att den kommande freden må bli tryggare än förr varit fallet. Då vårt land också bör vara berett att göra sin insats

i detta kommande uppbyggnadsarbete, torde alltså upplysningsverksamheten på dessa områden böra upprätthållas. Att nu ödelägga de institutioner, som arbeta för denna upplysning, torde icke vara framsynt och klokt.

Det anslag, som riksdagen hittills beviljat för här omhandlade ändamål, har inneburit ett erkännande av arbetets allmännyttiga karaktär. Det har dock upprepade gånger i riksdagen och på andra håll framhållits, att detta anslag icke varit tillräckligt för sitt ändamål. Under de senare åren har emellertid enighet vunnits om ett anslag av 30,000 kronor. En så stor nedläggning, som nu föreslagits, skulle innebära mycket allvarliga svårigheter i fråga om upprätthållandet av en verksamhet, vars syftemål — en bestående allmän fred — varmt omfattas av hela vårt folk.

Under åberopande av det anförda får jag härmed föreslå,

att anslaget till upplysningsarbete för freden bibehålles vid nu utgående belopp 30,000 kronor.

Stockholm den 19 januari 1940.

Joh. Nilsson,
Malmö.
